

Respons

Tyrkia: Ekteskap mellom tyrkere og kurdere

- Hvor vanlige er slike ekteskap?
- Er slike ekteskap mer utbredt i byer som Istanbul/Ankara enn andre steder i Tyrkia?
- Har slike ekteskap ført til reaksjoner/represalier?

Hvor vanlig er ekteskap mellom tyrkere og kurdere?

Som følge av at det ikke finnes offentlige registre i Tyrkia der etno-lingvistisk bakgrunn registreres, er det vanskelig å belegge forekomsten av ekteskap mellom tyrkere og kurdere med tall. Den enkelte statsborgers religiøse tilknytning registreres. Majoriteten av tyrkiske kurdere er sunnimuslimer, i likhet med majoriteten av etniske tyrkere.

Faglitteraturen antyder at ekteskap mellom kurdere og tyrkere er relativt utbredt i Tyrkia. Ifølge den tyrkiske migrasjonsforskeren Besim Can Zırh ved Middle East Technical University i Ankara, forekommer slike ekteskap særlig blant de som har tatt høyere utdanning, og som derigjennom har utviklet likeartet klassebakgrunn og yrkesstatus på tvers av etnisitet. Det samme gjelder ulike etniske grupper som har delt samme boområde over tid på grunn av intern migrasjon og urbanisering, og som således har utviklet en større grad av felles identitet og gjensidig forståelse for hverandres kultur. Ifølge Zırh er det dessuten langt mindre problematisk å gifte seg på tvers av etnisitet enn på tvers av religion. Den kulturelle aksepten for et ekteskap mellom en kurder og en tyrker som begge er sunnimuslimer, er for eksempel mye større enn aksepten for et ekteskap mellom en etnisk tyrkisk sunnimuslim og alevi¹ (Zırh, e-postkorrespondanse januar 2018).

Data fra Turkish Demographic and Health Survey (TDHS) inneholder informasjon om respondentenes morsmål. Tall fra 2003 viste at 83 % av befolkningen hadde tyrkisk som morsmål mens 14 % hadde kurdisk som morsmål. Ekteskap mellom tyrkere og kurdere var i henhold til det samme tallmaterialet relativt beskjedent. Kun 1,6 % av tyrkiske kvinner var gift med kurdiske menn, mens 6,6 % av kurdiske kvinner var gift med tyrkiske menn (Koç, Hancıoğlu & Cavlin 2008, s. 455). Samfunnsforskerne Zeyneloğlu, Civelek og Sirkeci argumenterer imidlertid for at «morsmål» er en lite egnet størrelse å operere med i analyser av forekomsten av ekteskap mellom tyrkere og kurdere. Årsaken er at mange kurdere i Tyrkia benytter tyrkisk som førstespråk. Enkelte behersker ikke en gang lenger kurdisk språk, men

¹ Alevisme er en heterodoks sjiamuslimsk trosretning hvor medlemmer i all hovedsak er bosatt i Tyrkia.

oppfatter seg selv likefullt som etniske kurdere. Ifølge forskerne kan respondentene i undersøkelsene til TDHS ha svart ut fra hvilket språk de bruker daglig. Således kan de ha blitt klassifisert som tyrkisk-språklige til tross for at de identifiserer seg som kurdere og lærte kurdisk språk i barndommen. Zeyneloğlu, Civelek og Sirkeci tar i sin analyse av blandede ekteskap i stedet utgangspunkt i fødested fordi den overveiende majoriteten av de som er født i sørøst-Tyrkia er kurdere, mens den overveiende majoriteten av de som er født vest i landet er tyrkere (Zeyneloğlu, Civelek & Sirkeci 2016, s. 142-145). Basert på denne metodikken kommer de frem til en langt høyere andel blandede ekteskap for den gruppen som utvandret fra sørøst til vestlige deler av landet gjennom intern arbeidsmigrasjon i løpet av siste halvdel av 1900-tallet. I denne gruppen var for eksempel mellom 14 % og 21 % av menn fra sørøst (kurdere) gift med personer fra vestlige deler av landet (tyrkere). Andelen ekteskap mellom kurdere og tyrkere økte i de yngre aldersgruppene og med høyere utdannelse. Dette gjaldt for både kvinner og menn (Zeyneloğlu, Civelek & Sirkeci 2016, s. 152, 159).

Er slike ekteskap mer utbredt i byer som Istanbul/Ankara enn andre steder i Tyrkia?

Som nevnt over mener migrasjonsforskeren Besim Can Zırh at forekomsten av ekteskap mellom kurdere og tyrkere øker i takt med blant annet utdannelse og urbanisering (Zırh, e-postkorrespondanse januar 2018). Også andre studier peker på at blandede ekteskap i større grad forekommer i byene enn på landsbygda (Gündüz-Hoşgör & Smits 2002, s. 430; Zeyneloğlu, Civelek & Sirkeci 2016, s. 157).

Har slike ekteskap ført til reaksjoner/represalier?

I Tyrkia reguleres ekteskap av en sivil lovgivning (Landinfo 2009). Loven inneholder ingen bestemmelser som begrenser, eller forhindrer ekteskap på tvers av religion eller etnisitet. Som nevnt over registreres heller ikke etnisitet i offentlige registre. Det finnes med andre ord ingen institusjonelle begrensninger som forhindrer ekteskap mellom en kurder og en tyrker.

Den politiske konflikten mellom hæren og den væpnede kurdiske separatistorganisasjonen PKK har tilspisset seg etter 2015. Samtidig utvikler landet seg i stadig mer autoritær retning. Blant annet har en rekke opposisjonelle blitt fengslet siden kuppforsøket sommeren 2016, herunder medlemmer av det pro-kurdiske partiet HDP (Landinfo 2017). Til tross for dette er det ikke grunnlag for å hevde at man i Tyrkia utsettes for diskriminering og represalier utelukkende på grunn av etnisitet. Kurdere deltar i samfunnslivet på lik linje med andre. Mange etniske kurdere har politiske verv i ulike partier, inkludert i det regjeringsbærende AK-partiet, og ledende posisjoner i byråkratiet og militæret. Kurdere behandles heller ikke annerledes enn tyrkere i rettssystemet, eller i statsapparatet for øvrig, på grunn av etnisitet. Dette er observasjoner som etter Landinfos erfaring, deles av nesten alle i Tyrkia. På denne bakgrunn må det antas at represalier mot de som velger å gifte seg med en person med en annen etno-lingvistisk bakgrunn, er høyst uvanlig.

Mangel på aksept fra familien når det gjelder valg av ektefelle vil derimot kunne forekomme. I Tyrkia er ekteskap fremdeles ofte arrangert av familiene, og ekteskap uten foreldrenes samtykke er sjelden (Zırh 2014, s. 8). På landsbygda er det dessuten ofte slik at foreldrene foretrekker at barna gifter seg innad i samme slekt eller landsby (Sandrup & Weiss 2008, s. 7). Samtidig er de som har migrert til de store byene, som nevnt oftest mer åpne for å gifte seg med «utenforstående», inkludert med personer med en annen etno-lingvistisk bakgrunn.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Gündüz-Hoşgör A. & Smits J. (2002). Intermarriage between Turks and Kurds in Contemporary Turkey. Inter-ethnic Relations in an Urbanizing Environment. *European Sociological Review*. 18 (4), 417-432.
- Koç I., Hancioglu A. & Cavlin A. (2008). Demographic Differentials and Demographic Integration of Turkish and Kurdish Populations in Turkey. *Population Research and Policy Review*. 27 (4), 447-457.
- Landinfo (2009, 30. november). *Ekteskapstradisjoner i Tyrkia*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://landinfo.no/asset/1087/1/1087_1.pdf [lastet ned 24. januar 2018]
- Landinfo (2017, 15. august). *Tyrkia: Situasjonen for politisk aktive kurdere etter sammenbruddet av våpenhvilen mellom staten og PKK*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://landinfo.no/asset/3584/1/3584_1.pdf [lastet ned 25. januar 2018]
- Sandrup, T. og Weiss, N. (2008). *Modernisering og ekteskap i Tyrkia med fokus på regional ekteskapspraksis i Konyaprovinsen*.

[Kun internt tilgjengelig i Landdatabasen]

- Zeyneloğlu S., Civelek Y. & Sirkeci I. (2016). Inter-Regional Migration and Intermarriage among Kurds in Turkey. *Economics and Sociology*. 9 (1), 139-161. Tilgjengelig fra http://www.economics-sociology.eu/files/14_220_Zeyneloglu_Civelek_Sirkeci.pdf [lastet ned 23. januar 2018]
- Zirh, B. (2014, October). *The Report on Migration and Marriage*.

[Rapport utarbeidet på bestilling fra Landinfo. Kun internt tilgjengelig i Landdatabasen]

Muntlige kilder

- Zirh B. E-postkorrespondanse januar 2018.

Respons Tyrkia: Ekteskap mellom tyrkere og kurdere

© Landinfo 2018

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.